

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji „Wdrażanie wspólnotowego programu lizbońskiego: Ramy polityczne dla wzmocnienia przemysłu UE w kierunku bardziej zintegrowanego podejścia do polityki przemysłowej”

(2006/C 229/04)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji „Wdrażanie wspólnotowego programu lizbońskiego: Ramy polityczne dla wzmocnienia przemysłu UE — w kierunku bardziej zintegrowanego podejścia do polityki przemysłowej”, COM(2005) 474 końcowy,

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 12 października 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego Przewodniczącego z dnia 10 listopada 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Polityki Gospodarczej i Społecznej przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając projekt opinii (CdR 39/2006 rev. 2) przyjęty dnia 6 kwietnia 2006 r. przez Komisję ds. Polityki Gospodarczej i Społecznej (sprawozdawca: **Onno Hoes**, członek zarządu prowincji Brabancja Północna, (NL/ALDE)),

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) Odnowiona i nowoczesna europejska polityka przemysłowa, skierowana na potencjał konkurencyjny naszego przemysłu, stanowi absolutnie najważniejszy priorytet strategii na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Problematyka, którą zajmuje się ta strategia, niewątpliwie dotyczy wszystkich regionów UE, a dynamika znajdujących się u jej podstaw procesów jest ogromna i istotna. Komitet wyraża zatem zadowolenie z powodu ambicji Komisji, jak również z powodu jej chęci znaczącego wsparcia koniecznych reform.
- 2) W świetle szybkich zmian zachodzących w gospodarce światowej sprawa ta jest pilna; pozycja konkurencyjna przemysłu europejskiego znalazła się pod silną presją. To z kolei wywiera dodatkowy wpływ na tempo i rytm procesu odnowy europejskiej polityki przemysłowej. Komitet docenia zaangażowanie organizacji wielu sektorów, do którego namawiała Komisja, jednak zarazem zadaje sobie pytanie, czy zapewni ono dosyć dróg odnowy. W świecie powszechnej konkurencji gospodarczej Europa rozwine swą przyszłą siłę przede wszystkim w konkurencyjnych regionach, nazywanych w niniejszej opinii „dolinami”, które to określenie zostało zainspirowane konceptem doliny krzemowej oraz filozofią Światowego Forum Gospodarczego. Owe europejskie doliny, opierające się na dawnych gałęziach przemysłu i branżach działalności, stanowią siłę napędową przyszłej odnowy gospodarczej i społecznej.
- 3) Przykłady takich „dolin” to region Sztokholmu, Cambridge, Bawaria, Rodan-Alpy, południowo-wschodnia Holandia oraz rozwijające się regiony, takie jak Värmland, Ryga i Saksonia-Anhalt. Komitet wzywa Komisję, by podejście to uczyniła sednem „nowej agendy” europejskiej polityki przemysłowej, sprzyjając dzięki temu powstawaniu regionalnych ośrodków gospodarczych w Europie. Oznacza to poważne przeformułowanie obecnych propozycji, które postulują co najwyżej tworzenie „warunków ramowych” i są w tym względzie za mało innowacyjne. Istotą nowej europejskiej polityki przemysłowej musi być przede wszystkim stymulowanie działań i inicjatyw międzysektorowych, ukierunkowane na nowe sposoby dostosowania technologii i produktów do rynku.
- 4) W niniejszej opinii Komitet wysuwa szereg konkretnych propozycji zmierzających do gruntownej zmiany i dalszej integracji różnych instrumentów UE. Już podczas zbliżającej się prezydencji niemieckiej należy położyć trwałe fundamenty pod tę inicjatywę, wzywamy zatem Komisję i Parlament, by wystąpiły z propozycją innowacyjnej i ofensywnej polityki.

przyjął na 65. sesji plenarnej w dniach 14-15 czerwca 2006 r. (posiedzenie z dnia 14 czerwca) następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Propozycje inicjatyw międzysektorowych

1.1 W planie prac Komisji przedstawiono siedem propozycji inicjatyw międzysektorowych mających na celu podjęcie ogólnoeuropejskich wyzwań dotyczących różnych grup sektorów i zwiększenie synergii między różnymi obszarami polityki. Są to:

- inicjatywa dotycząca regulacji w zakresie ochrony praw własności intelektualnej,
- powołanie grupy wysokiego szczebla ds. konkurencyjności, energii i środowiska naturalnego,
- środki działania w dziedzinie dostępu do rynku (na rynkach międzynarodowych),
- nowy program na rzecz uproszczenia przepisów,
- poprawa kwalifikacji siły roboczej w różnych sektorach przemysłu (lepiej wykwalifikowany personel),
- zarządzanie zmianami strukturalnymi w przemyśle,
- zintegrowane podejście do badań i innowacji.

1.2 Wszystkie te środki działania bez wyjątku mają wielką wagę dla wzrostu konkurencyjności przemysłu europejskiego. Ogólnie rzecz biorąc, Komitet pragnie z całą mocą poprzeć propozycje zmierzające w tym kierunku. Kierując się własną perspektywą, zwracamy szczególną uwagę na kwestię zarządzania zmianami strukturalnymi w przemyśle. Równoległe należy zwrócić uwagę również na nowy program uproszczenia prawa. W tym kontekście są to bowiem zagadnienia o kluczowym znaczeniu: należy przejść do wspierania i towarzyszenia nowej polityce przemysłowej koncipowanej przez regiony. W dyskusjach nad sposobami podjęcia wyzwań i wykorzystania szans oferowanych przez globalizację należy stale mieć na uwadze konkurencyjność Unii Europejskiej, jeżeli chcemy zagwarantować dobrobyt naszym dzieciom. Odrzucamy zwrócony ku przeszłości protekcyjizm zmierzający do zachowania dawnych osiągnięć. Inicjatywy takie, jak zaproponowany przez Komisję fundusz przystosowania do globalizacji, nie powinny mieć charakteru defensywnego, lecz być nastawione na rozwój, np. mogłyby mieć na celu kształcenie kadr dla nowych obiecujących sektorów.

1.3 Komitet opowiada się więc za tym, by wyraźniej nawiązać do regionalnej polityki innowacji Komisji, która także silnie koncentruje się na stymulowaniu powstawania klastrów i nowych form współpracy. W Europie istnieje już wiele dobrych przykładów współpracy między Komisją a regionami, by przywołać chociażby program działania Brabancji Północnej na rzecz innowacji 2005-2010, pt. „Connecting, creating and enabling winners”.

1.4 W szczególności opracowywanie propozycji inicjatyw międzysektorowych może pozwolić na stworzenie nowoczesnej i lepiej zintegrowanej europejskiej polityki przemysłowej. W tym świetle pragniemy pokrótce omówić kilka spośród zaproponowanych środków działania, przy czym zwracamy szczególną uwagę na wykorzystanie szans wynikających z zastosowania bardziej zintegrowanego podejścia.

Grupa wysokiego szczebla ds. konkurencyjności, energii i środowiska naturalnego

1.5 Energia i środowisko będą w najbliższych latach stanowić kwestie najwyższej wagi na szczeblu światowym.

Komisja musi zadbać o to, by powstał klimat sprzyjający przekształceniu zagrożeń w szanse. W tych dziedzinach znajdują się obiecujące nowe rynki i interesujące nowe tropy dla europejskiej polityki w zakresie przemysłu i badań naukowych.

Dzięki temu podejściu energia i rozwój zrównoważony (produkty i procesy produkcyjne przyjazne dla środowiska) nie będą traktowane oddzielnie w ramach polityki przemysłowej i innowacyjnej, a stanowić będą rzeczywiście jej integralną część. Należy w tym kontekście szczególną uwagę poświęcić rozwijaniu alternatywnych źródeł energii. Koszty energii stanowią zasadniczą część kosztów ponoszonych przez nasz przemysł. Komitet wzywa państwa członkowskie do zwiększenia przepustowości wzajemnych połączeń, tak by liberalizacja rynku energetycznego mogła doprowadzić do tego, że nasze przedsiębiorstwa będą mogły kupować gaz i energię elektryczną w całej Europie. Posiadanie przez samorządy lokalne i regionalne aktywnych udziałów w spółkach dostarczających energię może aktywnie przyczynić się do utworzenia równych warunków gry na szczeblu europejskim.

Poprawa kwalifikacji w różnych sektorach przemysłu

1.6 Komitet podkreśla, że nową politykę przemysłową trzeba postrzegać w kontekście strategii lizbońskiej i globalizacji. Procesy restrukturyzacyjne zachodzące w regionach i krajach są konsekwencją tych przemian. Jak zostało to zaznaczone w opinii Komitetu w sprawie restrukturyzacji i delokalizacji (CdR 148/2005 fin), należy zadbać o dobre zarządzanie restrukturyzacją (por. nasze poprzednie uwagi odnośnie wdrażania funduszu przystosowania do globalizacji, w sposób nastawiony na rozwój a nie defensywny). We wdrażaniu na szczeblu europejskim zasadnicze jest wspieranie spójności społecznej i gospodarczej: musi to stanowić jedną z podstaw lepiej działającego i bardziej elastycznego europejskiego rynku pracy. Pożądane jest, by omawianą tutaj priorytetową kwestię „innowacji społecznych” umieścić w bardziej centralnym punkcie. Kwestię kluczową stanowi sposób, w jaki można w lepszym stopniu przygotować pracowników europejskich, niezależnie od ich szczebla w hierarchii zawodowej, do przechodzenia przez niejednokrotnie drakońskie restrukturyzacje, bez padania ofiarą bezrobocia strukturalnego.

1.7 Podwyższenie wydajności pracy, wskaźników zatrudnienia i mobilności pracowników mają zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności Unii Europejskiej. Na kwestie te należy zwrócić większą uwagę, zarówno w polityce państw członkowskich jak i w programach i funduszach strukturalnych UE. Należy ponadto rozszerzyć możliwości (tymczasowego) dostępu do europejskiego rynku pracy dla wysoko kwalifikowanych pracowników spoza UE, jako że taka liberalizacja przyczyniłaby się również do konkurencyjności Europy.

Prawa własności intelektualnej

1.8 Komitet zauważa, że niektóre istotne gałęzie europejskiego przemysłu wytwórczego mają wciąż znaczną przewagę nad swoimi konkurentami, jednak także na nie globalizacja może mieć negatywny wpływ. Adekwatna ochrona własności intelektualnej i przemysłowej ma zasadnicze znaczenie dla konkurencyjnej pozycji UE. Ochrona własności intelektualnej zachęca do innowacyjnych działań i rozwoju nowych modeli działalności gospodarczej. Ramy prawne muszą dostosowywać się do szybko zachodzących przemian technologicznych i społecznych. Prawodawstwo w tym zakresie musi być bardziej przejrzyste i oferować bezpieczeństwo prawne. Należy ustanowić oraz wprowadzić reguły zarówno na szczeblu europejskim (prawodawstwo wspólnotowe) jak i światowym (WTO, TRIPS). Wielu przedsiębiorców w MŚP, *sile napędowej innowacji*, w dalszym ciągu nie wie, jak właściwie reagować na naruszenie ich własności intelektualnej. Dużym problemem dla wielu MŚP są niezwykle wysokie koszty uzyskiwania praw własności intelektualnej w Europie, które są znacznie wyższe niż np. w USA. Dalej, co się tyczy kosztów zgłaszania patentów, sprawą największej wagi jest — po 30 latach dyskusji — wprowadzenie patentu wspólnotowego. Konkretny projekt przedstawiony pięć lat temu przez Komisję w dalszym ciągu jest zablokowany w Radzie z powodu sporu w kwestii systemu językowego. Komitet wzywa Komisję do przedstawienia dyrektywy harmonizującej opartej na art. 95 TWE. Pozwoliłoby to utrzymać krajowe systemy patentowe jednocześnie wprowadzając zasadę wzajemnego uznawania. Ograniczenie liczby języków do urzędowego języka przedmiotowego państwa członkowskiego i angielskiego pozwoliłoby na znaczne ograniczenie kosztów uzyskania patentu wspólnotowego, z korzyścią dla MŚP. Utworzono by w ten sposób konkurencyjny patent międzynarodowy. Ponadto należy koniecznie zmniejszyć do minimum obowiązujące w wielu krajach UE opłaty za przedłożenie patentu; należą one do czynników hamujących rozwój innowacji.

Zintegrowane podejście do badań i innowacji

1.9 Europejskie programy ramowe 7. PR i CIP, w połączeniu z funduszami strukturalnymi, odgrywają bardzo istotną rolę kierującą i wspierającą. Środki z 7. PR mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia konkurencyjnej pozycji UE i wzmocnienia regionów wysoko rozwiniętych pod względem technologii. Nie można zmniejszać budżetu na ten cel przy ustalaniu perspektyw finansowych.

1.10 W niniejszej opinii z naciskiem żąda się, by zwrócić uwagę na pobudzanie kształtowania regionalnych ośrodków gospodarczych w Europie (europejskich dolin krzemowych). W tym celu konieczne jest, by fundusze strukturalne i programy ramowe takie jak 7. PR i CIP mogły być w większym stopniu łącznie wykorzystywane w regionach. Komitet wzywa Komisję do przedstawienia konkretnych projektów w tej kwestii.

Ważna jest m.in. koncentracja środków na badania naukowe prowadzone na najwyższym poziomie, mówiąc hasłami — pobudzanie kultury „otwartych innowacji” i tworzenie klastrów w regionach.

1.11 Aby rozwinąć trwały model gospodarczy dla regionów o najbardziej zaawansowanych technologiach potrzeba czegoś

więcej niż poważnych inwestycji w badania naukowe. Uczy tego między innymi doświadczenie z regionem Brainport w Eindhoven. Stymulowanie wielkiej różnorodności zastosowań wiedzy w wielu łańcuchach innowacyjnych zapewnia tworzenie nowych miejsc pracy na wszystkich poziomach i ugruntowanie wiedzy w danym regionie. Małe i średnie przedsiębiorstwa mają tym samym prawo do takich samych bodźców jak ośrodki rozwijające wiedzę. Komitet wzywa Komisję do większego nakierowania europejskich programów i funduszy strukturalnych i wykorzystania ich jako multiplikatorów stymulujących po kilka łańcuchów innowacyjnych w regionie. Pozwoliłoby to utworzyć wiele nowych ścieżek kariery dla absolwentów średniego i wyższego szkolnictwa zawodowego oraz szkolnictwa na szczeblu akademickim.

1.12 Co się tyczy tego ostatniego punktu, Komitet domaga się zwrócenia większej uwagi na dostępność europejskich programów ramowych i funduszy dla małych i średnich przedsiębiorstw. Uważamy to za wielki problem: jeśli nie dokona się uproszczenia, ambicja wspierania w szczególności MŚP ma nikłe szanse realizacji. Ważne jest tworzenie „kultury bardziej otwartych innowacji”, w której MŚP będą miały łatwiejszy dostęp do bardziej skoncentrowanych środków i bardziej zintegrowanych projektów.

1.13 Doświadczenia związane z regionalną polityką innowacji pokazują, że MŚP czerpią korzyści przede wszystkim z interakcji z większymi przedsiębiorstwami. Podkreślamy przeto, że w europejskiej polityce przemysłowej należy zwrócić większą uwagę na interakcje między wielkimi (!) a średnimi lub małymi przedsiębiorstwami. Równie ważna jest interakcja pomiędzy MŚP a ośrodkami badawczymi.

1.14 Na koniec jeszcze jedna uwaga w kwestii ewentualnego przyjęcia bardziej zintegrowanego podejścia w europejskiej polityce przemysłowej. Należałoby w szczególności rozważyć integrację polityki przemysłowej z polityką rozwoju zrównoważonego i spójności społecznej; stanowi to duże wyzwanie dla Europy. Poprzez ten program Komisja może przyczynić się do tego, że w ramach rozwoju trwałego europejskiego społeczeństwa opartego na wiedzy, szybciej podjęte zostaną nowe formy współpracy i nastąpi dopasowanie produktów do rynku w takich dziedzinach, jak opieka zdrowotna (innowacje medyczne i techniczne), środowisko naturalne i energia. Europejski przemysł znalazłby tutaj nowe interesujące rynki.

1.15 Ponadto wskazaliśmy już na istnienie tendencji do grupowania i specjalizacji głównych typów działalności gospodarczej w Europie. Można ją wzmocnić w innych obszarach polityki, np. w dziedzinach zagospodarowania przestrzennego i nowoczesnej infrastruktury. Polityka europejska powinna być bardziej ukierunkowana na tworzenie trwałych warunków sprzyjających powstawaniu czołowych (transgranicznych) międzynarodowych ośrodków, podłączonych do nowoczesnej infrastruktury europejskiej i dzięki niej udostępnianych. Pomysł przewodniczącego Komisji Jose Manuela Barosso na utworzenie Europejskiego Instytutu Technologicznego (EIT) również zasługuje na poparcie. Posiadanie w Unii Europejskiej instytutu technologicznego najwyższych lotów może zapobiec dalszemu drenażowi mózgowi i talentów w stronę innych części świata. Najwyższy czas, by UE założyła uczelnię, która mogłaby zmierzyć się przykładowo z MIT w Bostonie.

(!) W tym kontekście należy także zwrócić uwagę na definicję wielkiego przedsiębiorstwa.

Propozycje dotyczące konkretnych sektorów

1.16 Komisja przedstawi następujące nowe inicjatywy:

- forum farmaceutyczne,
- śródk okresowy przegląd strategii z zakresu nauk o życiu i biotechnologii,
- nowe grupy wysokiego szczebla do spraw przemysłu chemicznego oraz przemysłu obronnego,
- europejski program kosmiczny,
- grupa zadaniowa do spraw konkurencyjności sektora IT,
- dialog polityczny dotyczący przemysłu maszynowego,
- badania dotyczące konkurencyjności (branże IT, produktów żywnościowych oraz związane z modą i wzornictwem).

1.17 Z analiz sektorowych, na których opiera się plan prac Komisji, wynika, że wiele gałęzi europejskiego przemysłu dysponuje potencjałem pozwalającym im nadal konkurować na szczeblu światowym. Żeby dana branża mogła osiągnąć wydajność na światowym poziomie, niezbędne jest, by potrafiła ona spełniać wymagania dotyczące wiedzy i innowacji, jakie stawiają nowe produkty i procesy produkcyjne.

1.18 Istotne jest, aby tak UE, jak poszczególne państwa członkowskie, nadal wspierały ów proces przemian i reformy. Stwierdzamy, że obecne unijne programy ramowe, wraz z (nowymi) funduszami strukturalnymi, oferują UE skuteczne narzędzie wsparcia.

1.19 Dla takich sektorów, jak przemysł maszynowy i przemysł systemów, koncentracja i masa mają decydujące znaczenie, jeśli chodzi o określenie strategicznej agendy europejskiej. W związku z tym strategiczne agendy ENIAC i Artemis są niezwykle istotne dla europejskich i krajowych inwestycji w tej dziedzinie.

1.20 Mimo że należy czuwać nad pozycją konkurencyjną różnych sektorów, należy stwierdzić, że przyszły dobrobyt Europy zależeć będzie w coraz większym stopniu od działań międzysektorowych. Kwestia ta zasługuje na szczególną uwagę ze strony Komisji. Polityka przemysłowa może się przyczynić do przyspieszenia przemian w tej dziedzinie poprzez stymulowanie „zderzeń między sektorami”. Prowadzi to, z definicji, do skokowych i spektakularnych innowacji w zakresie produktów i rynków. W kilku sektorach proces ten zaczyna się już uwidaczniać; chodzi zwłaszcza o branże spożywczą i farmaceutyczną (nauki o życiu), technologie biomedyczne, systemy samochodowe i zaawansowanej technologii.

1.21 W związku z tym cztery szerokie kategorie określone w planie pracy Komisji nie obejmują wszystkich branż w wystarczającym stopniu. W przypadku sektora nauk o życiu brakuje np. ważnej dziedziny, jaką jest medycyna molekularna. Ponadto należy także jednoznacznie nadmienić m.in. o nanoelektronice i systemach wbudowanych. Należałoby także, zważywszy na obecne przemiany w tej dziedzinie, określić „modę i wzornictwo” szerzej jako „sektor kreatywny”.

1.22 Wydaje się zatem coraz ważniejsze, by ułatwiać powstawanie spójnych klastrów różnych typów działalności gospodarczej oraz wspierać nowe, rozwijające się dopiero rodzaje działalności gospodarczej. Komisja powinna

w klarowny, jednoznaczny sposób uwzględnić tę kwestię w swoim planie pracy.

1.23 Tzw. „model klastrowy”, czyli intensywna współpraca o charakterze strukturalnym między organami władzy, przedsiębiorstwami a instytucjami badawczymi, stanowi główny czynnik sukcesu dla wszystkich innowacyjnych regionów w Europie. Przykłady to region Sztokholmu, Bawaria, Ile-de-France, Rodan-Alpy i południowo-wschodnia Holandia. Tego typu podejście zasługuje na duże wsparcie w ramach odnowionej i lepiej zintegrowanej europejskiej polityki przemysłowej.

2. Dalsze zalecenia Komitetu Regionów

Europa w 2027 r. (obraz przyszłości)

2.1 Plan pracy Komisji opiera się na strategii lizbońskiej i celach z Göteborga i stanowi w tym względzie spójną całość. Jak to już zauważono w kilku miejscach, przedstawiono w nim, naszym zdaniem, wiele dobrych i cennych zamierzeń. Mało kto temu zaprzeczy. Brakuje jednak wyraźnej wizji przyszłości dotyczącej potencjału Europy, który odróżniałby ją od konkurentów w pozostałej części świata.

2.2 Komitet zaleca stworzenie motywującego, budzącego entuzjazm obrazu. Gdzie będzie Europa w 2027 r.? Jak sektory europejskiego przemysłu poradzą sobie z zadaniami określonymi w 2006 r.? Jak inwestycja w „inteligentne regiony” przyczyni się do odnowy gospodarczej i społecznej we wszystkich państwach członkowskich UE? Jak zdołamy, żyjąc w trwałym społeczeństwie opartym na wiedzy, przekształcić kwestie związane z energią, środowiskiem i opieką zdrowotną w nowe możliwości i rynki? Itp. itd.

Zainwestować w przodujące regiony w Europie oraz współpracę z regionami

2.3 Zaleca się, by bardziej zdecydowanie zainwestować w obiecujące przemiany zachodzące w różnych regionach, włączając się przy tym w proces koncentracji i specjalizacji gospodarczej, których przykłady będą coraz częstsze w nadchodzących latach. Należy wyjść od zasady, że wspieranie przodujących regionów znacznie się przyczyni do odnowy gospodarczej i społecznej *sensu largo* we wszystkich państwach członkowskich UE.

2.4 Wskazane byłoby przyjęcie w ramach odnowionej polityki przemysłowej UE kryteriów identyfikacji potencjalnych przodujących konkurencyjnych regionów w Europie oraz wewnątrz każdego z państw członkowskich, co pozwoliłoby na skierowanie europejskich funduszy z programów inwestycyjnych ku owym konkurencyjnym regionom, wspierając inwestycje krajowe i regionalne, a także ich produkcję materialną i intelektualną.

W odnowionej polityce przemysłowej UE, zorientowanej na obiecujący rozwój i nowe regionalne ośrodki gospodarcze, należy również skierować bezpośrednią uwagę na pobudzenie regionów opóźnionych w rozwoju w ramach „nowej solidarności”. Komitet proponuje Komisji wprowadzenie systemu dźwigni, przykładowo uzależniając wykorzystanie programów ramowych i funduszy strukturalnych od zawierania międzyregionalnych partnerstw gospodarczych.

Od podejścia sektorowego do podejścia klastrowego (nowe dziedziny)

2.5 Zachęcanie przodujących europejskich sektorów do osiągnięcia światowego poziomu jest i będzie ważnym celem europejskiej polityki przemysłowej. Przyszły dobrobyt będzie jednak coraz bardziej zależał od prowadzenia działań międzysektorowych. Zaleca się, by w obrębie zawartych w planie pracy Komisji „szerokich kategorii” wyraźniej ująć już zaistniałe, swobodne przemiany.

2.6 Zaleca się przeto, by w odnowionej polityce przemysłowej Komisji zwrócić szczególną uwagę na strategiczne znaczenie podejścia międzysektorowego, uznając siłę „zderzeń między sektorami”. Niezbędnym tego warunkiem jest współpraca o charakterze strukturalnym między organami władzy, przedsiębiorstwami a instytucjami badawczymi, określaną także jako „potrójna spirala”. Ów model klastrowy jest jedną z wizytówek nowej europejskiej polityki przemysłowej.

2.7 Pobudzanie „zderzeń między sektorami” koncentruje się na innowacjach i całkowicie nowych kombinacjach produktów i rynków w przemyśle. Wychodzi to znacznie poza dziedzinę przemysłową; zderzenia w innych dziedzinach, na płaszczyźnie społecznej i gospodarczej, również zapewniają nową dynamikę. Komitet wskazuje w tym kontekście na zderzenia pomiędzy sztuką a kulturą (w sektorze kreatywnym), zderzenia pomiędzy kulturami (nowy wielokulturowy duch przedsiębiorczości) czy w zakresie kształcenia zawodowego (nowe umiejętności). Również w tych dziedzinach UE może i powinna odgrywać ważną rolę stymulującą. Komitet wzywa Komisję do poświęcenia tym zagadnieniom szczególnej uwagi w swoich programach i nowych funduszach strukturalnych.

Zachęcać do bardziej zintegrowanego podejścia

2.8 W szczególności propozycje inicjatyw międzysektorowych stanowią dobry punkt wyjścia dla wzmocnienia zintegrowanego podejścia w polityce europejskiej. Zalecamy, by podkreślić następujące kwestie, takie jak:

- co się tyczy energii, środowiska naturalnego i opieki zdrowotnej, przekształcenie „problemów społecznych” w nowe możliwości rynkowe, w ramach przyszłego europejskiego trwałego społeczeństwa opartego na wiedzy (por. pkt 2.1);
- europejska grupa zadaniowa ds. innowacji społecznych, która nie byłaby niezależna od europejskiej polityki przemysłowej, lecz stanowiła jej centralny element, i której troską byłyby tyleż sprawy wysoko wykwalifikowanej siły roboczej, co i stwarzanie perspektyw na rynku pracy dla pracowników o niższych kwalifikacjach;
- co się tyczy zintegrowanego podejścia do badań naukowych i innowacji, większa zgodność między programami ramowymi a funduszami strukturalnymi w planach i wytycznych, koncentracja środków na badania naukowe na najwyższym poziomie;
- co się tyczy polityki zamówień publicznych, Komisja nie podjęła tego problemu, jednakże powinien on być przed-

miotem jednej z politycznych inicjatyw międzysektorowych w ramach wsparcia dla MŚP, którym coraz trudniej przychodzi liczyć się w przetargach publicznych w UE;

- wkład innych dziedzin polityki europejskiej w tworzenie (transgranicznych) międzynarodowych przodujących ośrodków w Europie.

Odbiurokratyzowanie, dostępność dla MŚP

2.9 W planie prac Komisji bardzo słusznie przyznaje się dużą wartość sile innowacyjnej małych i średnich przedsiębiorstw. Stopień, w jakim przedsiębiorstwa te mogą zostać objęte wspomnianą praktyką, zależy jednak bardzo od uproszczenia europejskiego prawodawstwa. Obecne propozycje dotyczące MŚP doprowadziłyby do znacznego ograniczenia możliwości np. subwencjonowania badań naukowych i rozwoju w tychże przedsiębiorstwach, co stoi w sprzeczności z zamierzeniem wzmocnienia konkurencyjnej pozycji w świecie. Już teraz przeciętne MŚP w USA wydaje na badania i rozwój siedem razy tyle co MŚP w UE.

2.10 Wkrótce nie będzie już ani jednego przedsiębiorstwa, które w celu otrzymania 15-procentowej subwencji zechciałoby i mogło spełnić wszystkie wymogi administracyjne UE. Komitet domaga się zatem większego odbiurokratyzowania zmierzającego do ułatwienia MŚP dostępu do europejskich programów ramowych i funduszy. Komitet z całą mocą popiera wszelkie propozycje Komisji w tym względzie.

W tym kontekście, udział władz regionalnych i lokalnych jako jednostek administracyjnie najbliższych MŚP, ułatwiłby tym ostatnim dostęp do pomocy wspólnotowej.

2.11 Liberalizacja i zmniejszenie obciążeń administracyjnych wynikających z europejskiego prawodawstwa stanowią, obok skrupulatnej analizy zysków i kosztów związanych z prawodawstwem, warunek *sine qua non* realizacji strategii lizbońskiej. Ocena oddziaływania europejskiego prawodawstwa na przedsiębiorstwa („business impact assessment”) odgrywa tutaj ważną rolę. Warunkiem brzegowym dobrej jakości oceny oddziaływania na przedsiębiorstwa jest to, by była ona obiektywna i została przeprowadzona przez niezależny podmiot trzeci. Komitet wzywa Komisję do przedstawienia projektów w tej kwestii w jak najkrótszym terminie. Stosowany w Holandii mechanizm oparty na niezależnym organie audytowym (Adviescollege Toetsing Administrative Lasten, ACTAL), mógłby tu posłużyć za punkt wyjścia.

Uwagi końcowe

W ramach zbliżającej się śródkresowej oceny przeprowadzanej przez Komisję, Komitet szczególnie doceniłby reakcję na wnioski i zalecenia przedstawione w niniejszej opinii. Zachęcamy poza tym Komisję do rozważenia wprowadzenia systemu dorocznych sprawozdań, które Komitet z chęcią gotów jest opatrywać swoim komentarzem.

Bruksela, 14 czerwca 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE